

Kultūras ministrija

Kultūra jomas investīcijas ES fondu Darbības programmā 2021-2027

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

22/02/2021

Kultūras ministrija

Politikas plānošanas dokumenti

Latvija 2030 «Kultūras telpas saglabāšana, mijiedarbība un bagātināšana»

Saglabāt un attīstīt Latvijas kultūras kapitālu un veicināt piederības izjūtu Latvijas kultūras telpai, attīstot sabiedrības radošumā balstītu konkurētspējīgu nacionālo identitāti un veidojot Latvijā kvalitatīvu kultūrvidi

NAP 2021. – 2027.gadam rīcības virziena „Kultūras un sporta devums ilgtspējīgai sabiedrībai” mērķis „Kultūra un sports veicina Latvijas ekonomikas un sociālo izaugsmi, veidojot radošu un ilgtspējīgu Latvijas sabiedrību.”

Valsts kultūrpolitikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam (projekts)

(sabiedriskā apspriešana – 2020.gada oktobris, pamatnostādņu apstiprināšana – 2020.gada decembris)

Virsmērķis: Latvijas kultūras ilgtspēja un pieejamība, sabiedrības iesaiste kultūras procesos

Darbības virzieni: **kultūras pieejamība, sabiedrības līdzdalība, jaunrade, kultūrizglītība**

Kultūras ministrija

ESI fondu 2021-2027 mērķi

Viedāka Eiropa (PO1) – inovatīvas un viedas ekonomiskās pārmaiņas - pētniecības un prasmju attīstīšana, atbalsts uzņēmējdarbībai un digitalizācijai;

Zaļāka Eiropa (PO2)– klimatneitralitāte, pielāgošanās klimata pārmaiņām un vides aizsardzība;

Savienotāka Eiropa (PO3) – droša, ilgtspējīga un pieejama transporta un digitālo savienojumu attīstība;

Sociālāka Eiropa (PO4) – vienlīdzīgas iespējas un piekļuve izglītībai, veselības aprūpei un darba tirgum, taisnīgi darba nosacījumi, sociālā aizsardzība un iekļaušana;

Iedzīvotājiem tuvāka Eiropa (PO5) - ilgtspējīga un līdzsvarota reģionu attīstība.

Ieguldījumi koncentrēsies uz pirmo un otro mērķi. Šīm prioritātēm tiks piešķirti 65–85 % ERAF un Kohēzijas fonda resursu atkarībā no dalībvalstu relatīvās labklājības.

Kultūras ministrija

Atbalsts kultūras nozares lomas palielināšanai ESI fondu programmās

Polijas, Latvijas, Grieķijas, Ungārijas, Lietuvas, Maltas, Slovākijas un Rumānijas kultūras ministru vēstule atbildīgajiem Eiropas komisāriem par **nepieciešamo atbalstu kultūrai** Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) jaunajā regulas projektā.

Eiropas Komisija maijā publicē labojumus atjaunotajā ES daudzgadu priekšlikumā, kurā zem ERAF un Kohēzijas politikas paredzēts **papildus atbalsts kultūras un tūrisma nozarei**, reaģējot uz **Covid-19 krīzes radītajām sekām**.

Eiropas Revīzijas palātas ziņojumā "ES ieguldījumi kultūras objektos: **jautājums, kas pelnījis lielāku vērību un koordināciju**" ieteikts:

- ✓ veicināt privātā finansējuma izmantošanu Eiropas kultūras mantojuma aizsardzībai;
- ✓ stiprināt ERAF finansēto kultūras objektu **finansiālo ilgtspēju**;
- ✓ veikt konkrētākas darbības, lai **saglabātu kultūras mantojuma vietas**.

Kultūras ministrija

Kultūras patēriņa tendences un COVID – 19 radītās sekas

24% aptaujāto pētījuma dalībnieku norādījuši, ka aizvadītā gada laikā ir maksājuši par kultūras un izklaides aktivitātēm internetā, tostarp 7% to ir darījuši pat 3 vai vairāk reiz. Tāpat pētījuma dati apliecina, ka trešdaļa (33%) **Latvijas iedzīvotāju būtu gatavi maksāt par digitālo kultūras patēriņu**. No tiem iedzīvotājiem, kuri iepriekš nav maksājuši par digitālo kultūras patēriņu, 21% būtu gatavi to darīt nākotnē

Dati parāda arī to, ka **kultūras sektora organizācijas aktīvi adaptējušās Covid-19 situācijai, mainot darbības stratēģijas**, 95% kultūras sektora pārstāvju ir veikuši kādus pasākumus organizācijas iekšienē kā reakciju uz pandēmijas radītajām sekām. 68% ir bijuši spiesti pārtraukt dažādus iesāktos projektus un aktivitātes, 31% apturējuši vai iesaldējuši savu darbību, 29% aicinājuši savus darbiniekus doties ikgadējā atvaļinājumā, bet 22% - pārtraukuši iesāktās partnerības.

Atbilstoši Covid-19 ietekmei būtiski samazinājies klātienē kultūras patēriņš: lai gan kopumā 80% Latvijas iedzīvotāju pēdējā gada laikā ir apmeklējuši kultūras pasākumus un aktivitātes, būtiski ir palielinājies arī to īpatsvars, kuri gada laikā nav bijuši nevienā kultūras pasākumā – ja iepriekš šis rādītājs bija vien 5-8%, šogad tas Covid-19 ietekmē sasniedz 20%.

Ja daudzus iepriekšējos gadus populārākā kultūras aktivitāte iedzīvotājiem ir bijusi pagasta, pilsētas vai novada svētku apmeklēšana, tad **2020. gadā par tādu kļuvusi kultūrvēsturisko vietu apmeklēšana**, ko kopumā darījuši 36% iedzīvotāju; tomēr arī šīs aktivitātes popularitāte Covid-19 ietekmē mazinājusies – pērn pilis, muižas, dārzus un parkus apmeklēja 58% respondentu.

Kultūras ministrija

PO4 (4.3.2.)

Kultūras un tūrisma lomas palielināšana ekonomiskajā attīstībā, sociālajā iekļaušanā un sociālajās inovācijās

- Sabiedrības, īpaši mazāk aizsargāto grupu, sociālo iekļaušanos un ar kultūras pieredzes un pakalpojumu starpniecību mazinātu sociālo nevienlīdzību;
- tiks atbalstīta kultūras operatoru sniegto pakalpojumu pieejamība, tostarp pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un citām sociāli mazaizsargātām grupām ar zemu kultūras līdzdalības īpatsvaru;
- kultūras pakalpojumu saturiskā tvēruma paplašināšana, tostarp sociāli aktuālu tēmu integrācija kultūras piedāvājumā un integrētu kultūras pieredžu veidošana, vienlaikus atbalstot plašāku digitalizācijas iespēju izmantošanu.

Kultūras ministrija

PO4(4.3.2.) Pakalpojumu pilnveide, stiprinot kapacitāti:

- 1) Sociāli iekļaujošu kultūras un kultūrā balstītu pakalpojumu, produktu un programmu (projektu) attīstība**, tai skaitā digitālajā vidē, veicinot sabiedrības labbūtību, sociālo kohēziju, stiprinot demokrātiskas sabiedrības pamatus;
- 2) Sabiedrību izglītojošu, sabiedrības integrācijas procesu un nodarbinātību veicinošu pakalpojumu attīstība**, kas nodrošina mūžizglītības iespējas, atbalsta mākslas un kultūras satura un metožu integrāciju mācību procesā, personas izaugsmei un darba tirgum nepieciešamu prasmju attīstību, it īpaši bērniem un jauniešiem, senioru sociālās aktivitātes atbalstu, senioru un cilvēku ar īpašām vajadzībām kognitīvo funkciju stimulēšanu un garīgās veselības saglabāšanu, izmantojot inovatīvas kultūrizglītības metodes;
- 3) Kultūras prasmes un zināšanas attīstošu pakalpojumu attīstība**, kas veicina iedzīvotāju kopienu dzīves kvalitātes uzlabošanos, tūrisma plūsmu palielināšanos un stimulē uzņēmējdarbību un nodarbinātību.

Kultūras ministrija

PO4 (4.3.5.?) Sekmēt aktīvu iekļaušanu, lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas un aktīvu līdzdalību, kā arī uzlabotu nodarbinātību

Kultūras nozarē strādājošo profesionālo kompetenču pilnveidošana, nodrošinot aktuālākās vajadzības pieaugušo izglītības sektorālajā profesionālajā pilnveidē, iezīmējot šī resora nozīmi kultūras nozares un tautsaimniecības attīstībā un sociālajā iekļaušanā, papildus nodrošinot arī kultūras institūcijās strādājošo vecāka gadagājuma cilvēku papildus prasmju, tostarp digitālo, pilnveidi.

- valsts un pašvaldību, kā arī nevalstisko kultūras organizāciju **kapacitātes stiprināšana;**
- **auditorijas attīstība**, veicinot kultūras patēriņu un sekmējot sabiedrības līdzdalību;
- **jaunu kultūras produktu un pakalpojumu izveide** (piemēram, muzeju izstādes un muzejpedagoģiskas aktivitātes, bibliotēku pasākumi, kultūras centru pasākumi);
- kultūras **mediju aktivitātes** sabiedrības informēšanai un kultūras procesu analīzei;

Kultūras ministrija

PO5 (5.1.1.) Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana

Investīcijas kultūras infrastruktūrā, radot plašāku ekonomisko, sociālo un teritoriālo ietekmi un attīstāmo teritoriju.

Atbalstāmi ieguldījumi **unikālos valsts, reģionālas un lokālas nozīmes aizsargājamās kultūras pieminekļos**, to saistītajā infrastruktūrā un jaunas kultūras infrastruktūras būvniecībā ar mērķi uzlabot publiskas vides kvalitāti, veicinot esošo pakalpojumu pilnveidi un jaunu pakalpojumu izveidi,

Investīciju projekti iespēju robežās īstenojami, izmantojot klimatneitrālas būvniecības metodes, arī **integrējot projektos inovatīvus digitālos risinājumus**, kas ļauj attīstīt kultūras satura digitālo piedāvājumu;

Stiprinātas vietējo iedzīvotāju kopienas, radot jaunu sociālo dinamiku, nodrošinot pievilcīgu vidi vietējiem iedzīvotājiem, kā arī attīstot autentisku tūrisma galamērķa piedāvājumu tūristiem;

Ieguldījumi veicami teritorijās, kur ir izveidotas efektīvas **tūrisma stratēģijas** (pašvaldības vai plānošanas reģiona attīstības programmas sastāvdaļa), kā arī **sekmīgi sadarbības tīkli**.

Kultūras ministrija

Plānoto investīciju laika grafiks

Darbība	Plānotais laika grafiks			
	2021	2022	2023	2024
Ministru kabineta noteikumu, vērtēšanas kritēriju un citu projektu iesniegumu atlases dokumentu izstrāde	X			
Atlases izsludināšana un projekta iesniegumu sagatavošana un iesniegšana		X		
Projekta iesniegumu vērtēšana		X	X	
Projektu īstenošanas uzsākšana			X	X

Kultūras ministrija

Paldies par uzmanību!

Kultūras ministrijas
ES fondu departamenta direktore
Zanda Saulīte
e-pasts: Zanda.Saulite@km.gov.lv